

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-1-07>

УДК 351

Дзюндзюк Вячеслав Борисович,

доктор наук з державного управління, професор,
завідувач закладу вищої освіти кафедри публічної політики
навчально-наукового інституту “Інститут державного управління”
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: vbdzun@gmail.com <https://orcid.org/0000-0003-0622-2600>

Карамишев Дмитро Васильович,

доктор наук з державного управління, професор,
професор закладу вищої освіти кафедри публічної політики
навчально-наукового інституту “Інститут державного управління”
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: dyk1vip@gmail.com <https://orcid.org/0000-0003-1617-3240>

Латинін Микола Анатолійович,

доктор наук з державного управління, професор,
завідувач закладу вищої освіти кафедри економічної політики
навчально-наукового інституту “Інститут державного управління”
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: m.a.latynin@gmail.com <https://orcid.org/0000-0002-7917-4518>

Соболь Роман Георгійович,

кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент закладу вищої освіти кафедри публічної політики
навчально-наукового інституту “Інститут державного управління”
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: sobol_roma@ukr.net <https://orcid.org/0000-0002-3176-3807>

РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ

Як цитувати: Дзюндзюк В. Б., Карамишев Д. В., Латинін М. А., Соболь Р. Г. Регулювання страхового ринку як чинник підвищення національної фінансової безпеки України в умовах гібридних загроз. *Державне будівництво*. 2024. № 1 (35). С. 86–97. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-1-07>

In cites: Dziundziuk, V.B., Karamyshev, D.V., Latynin, M.A., Sobol, R.G. (2024). Regulation of the insurance market as a factor of increasing the national financial security of Ukraine in the conditions of hybrid threats. *State Formation*, no. 1 (35), 86–97. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-1-07> [in Ukrainian].

© Дзюндзюк В. Б., Карамишев Д. В., Латинін М. А., Соболь Р. Г., 2024

[This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Анотація. У статті зроблено огляд сучасного стану впливу гібридних загроз на розвиток механізму регулювання страхової діяльності у контексті підвищення національної безпеки в Україні. Чітко ідентифіковано гібридний вплив на економіку країни та визначні заходи протидії. Виділені слабкі місця (небезпеки) і гібридні загрози національній фінансовій безпеці України та суспільства на сучасному етапі.

Визначено, що повномасштабне вторгнення та гібридні загрози негативно вплинули на страховий ринок фінансових послуг України, але динаміка його повільного розвитку виявлятиметься, незважаючи на перелічені загрози.

Доведено, що вельми важливе значення у підвищенні національної фінансової стабільності в соціально-економічному секторі держави, а також фінансової стійкості її мешканців має процес регулювання страхового ринку, що стає визначальним чинником підвищення національної фінансової безпеки України в умовах гібридних загроз та потребує вдосконалення механізму регулювання страхового ринку в Україні.

Ключові слова: *гібридні загрози, національна фінансова безпека, механізм процесу регулювання, регуляторна політика, страхові послуги, страхові премії.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах гібридних загроз, нагальним завданням є дотримання національної фінансової безпеки, як визначального постулату розвитку країни. Фінансову безпеку на державному рівні забезпечують всі галузі економіки. Провідним з надважливих секторів видається страховий ринок, що впливає на фінансове поле та є важливим рушієм у процесі перерозподілу ВВП особливо в умовах гібридних загроз. Отже для досконалого функціонування ринку страхових послуг в умовах гібридних загроз неодмінною умовою приходить проблема його регулювання та фінансової надійності страховиків. Таким чином, необхідність ефективного регулювання ринку страхових послуг, є актуальною тематикою для вивчення та розв'язання відповідних завдань в умовах гібридних загроз.

Отже, гібридний вплив несе небезпеку українському страховому ринку як чиннику фінансової безпеки України через свою невизначеність та використання його в якості об'єкта й, одночасно, механізму агресії. Тому проблема впливу гібридних загроз на сучасну безпеку України вельми актуальна та потребує негайного вирішення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання дослідження впливу гібридних загроз на процес регулювання страхового ринку як чинника підвищення національної фінансової безпеки України є відносно новими, однак уже немало науковців приділили свої роботи теоретичним дослідженням та практичним опрацюванням, а також розгляду впливу гібридних загроз на фінансову безпеку України. До тих, хто розглядали зазначену проблематику варто віднести наступних вчених: Барановський О., Внукова Н., Гончар М., Деркач О., Жук С., Зварич О., Максак Г., Мартинюк В., Чубик А. та інших.

Постановка завдання. Метою статті є розгляд процесу регулювання розвитку страхового ринку як чинника підвищення національної фінансової безпеки України в умовах гібридних загроз та запровадження ефективних механізмів щодо його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Процес регулювання ринку страхування в умовах гібридних загроз та його розвиток виконують вагому функцію у національній фінансовій безпеці кожної держави, а також виступають змістовною галуззю у ринковій економіці. Це чинник захисту для підприємництва, його функціонування і благополуччя споживачів. Безпека на ринку страхування має вагому дію на обсяг доходу, інновацій та інвестицій в економіку країни узагалі. Повноцінним викликом для України, її фінансової витримки та безпеки стала ситуація початку 2022 року, адже 24 лютого 2022 р. почалося повномасштабне вторгнення Росії на територію України. Цей інцидент не оминув жодної галузі та потребує забезпечення відповідного ступеня соціально-економічної, а також фінансової безпеки України.

Україна, яка дедалі більше стає учасником глобалізаційних процесів розвитку світового господарства в умовах гібридних загроз, потребує всебічного обговорення такої проблеми, як національна фінансова безпека, де одним із її вирішальних компонентів виступає безпека страхового ринку в Україні, котрий вимагає відповідної організаційно-правової, та інституційної основи, а також політичної витримки, зокрема, дефініції ступеню загрози для ринкової кон'юнктури, дозвіллію тіньової економіки та ступеню корупції в Україні [3].

Національна фінансова безпека України в умовах гібридних загроз – це ситуація на фінансовому ринку України, коли виникають фінансові чинники для економічного та соціального розвитку країни, забезпечується стійкість до фінансових ризиків та загроз, виникають підстави задля збереження цілісності та єднання фінансового ладу країни в умовах ескалації конфліктів, властивих для ХХІ ст., що поєднують застосування державних та недержавних, традиційних і нетрадиційних стратегій, ресурсів, засобів, методів підривної діяльності, механізмів кібервійни з метою досягнення певних політичних цілей [4].

Гібридні загрози окреслюють, що супротивник може використовувати як звичні, так і неконвенційні прийоми задля здобутку своїх цілей. Визначальною відзнакою підходу, який є необхідним для подолання гібридних загроз, є його всеосяжність, адже він має визначати скоординоване використання усього діапазону існуючих ресурсів, як-от політичні, військові, розвідувальні та соціально-економічні.

Можна зауважити, що гібридні атаки не є виключно зняряддям асиметричних впливів, хоча вони не прив'язані до територій, і можуть виявлятися у будь-якому операційному просторі, залучаючи також кіберпростір. Руйнівні удари можуть бути здійснені вміть і на далеку відстань. Відповідь на такі атаки вимагає згуртованості суспільства, адже вони ослаблюють чітку межу між протиборством та перемир'ям, поєднуючи військові перспективи з політичними, дипломатичними, соціально-економічними, кібербезпековими та дезінформаційними механізмами.

Задля нейтралізації подібних загроз необхідні не лише інноваційні спроможності, але й нові партнери, нові процеси і, перш за все, нове мислення. Так В. Залужний обкреслює поле бою, де новітні сенсори вміють розкрити будь-яке зосередження сил, а інноваційна високоточна зброя вміє їх зруйнувати. «Відвертий факт полягає в тому, що ми бачимо все, що робить ворог, а він бачить все, що робимо ми. Щоб вийти з глухого кутка, нам необхідно щось інноваційне, як-от порох, який вигадали китайці і котрим ми досі прибираємо один одного», – говорить В. Залужний [7].

Проте цього разу величезним чинником буде не один інноваційний винахід, а інтеграція всіх технічних вирішень, які вже фігурують, говорить він. У статті *By Invitation*, написаній задля *The Economist* В. Залужним, він наголошує на інноваціях у безпілотних та радіоелектронних, протиартилерійських засобах та засобах для розмінування, а також у застосовуванні робототехніки [8].

Окрім того, варто зміцнити координацію між міжнародними асоціаціями, зокрема між ЄС та НАТО, активізувати партнерство, обмін здібностями, вишкіл, випробування, а також більш завзято боротися з пропагандою. Нестабільна безпекова ситуація на сході та півдні Європи формуватиме європейську безпеку ще довгі роки. Складність новітніх асиметричних гібридних загроз потребує попереджальних дій та скоординованих дій на локальному рівні.

Багатовимірний підхід є вирішальним задля протидії таким впливам, неодмінне притягнення уваги всього урядового апарату та суспільства. Адаптація до гібридних загроз досягається не тільки розбудовою інституцій, але й також залежить від сили та здатності суспільства забезпечити демократію, належне урядування, верховенство права та задоволення потреб громадян. Вивчення розвитку гібридних загроз та ведення гібридної війни також потребує дбайливого аналізу досвіду та практики.

Лише за відповідного рівня забезпечення регулювання страхового ринку як чинника підвищення національної фінансової безпеки України створюється зручне оточення, яке здатне зробити страхову заборону як суб'єктам господарювання, а також фізичним особам у взаємовідносинах з результатами страхових подій в умовах гібридних загроз.

Таким чином, можна сповільнити велику частку розходів із державного бюджету, цілеспрямованих на компенсацію втрат, спричинених надзвичайними ситуаціями, включаючи військовий стан, багатоманітними природними явищами, вберегти бізнес від неочікуваних ризиків і убезпечити соціально-економічну допомогу жителям, в тому числі через військові дії та в умовах гібридних загроз.

Нинішня ситуація у соціально-економічному розвитку України в умовах гібридних загроз, характеризується підвищеним ступенем загроз та ризиків, який викликаний нестабільністю фінансової системи на всіх рівнях, недосконалістю діючих правових норм, залежністю української економіки від всесвітніх страхових, фінансових та військових ринків.

Тривалий соціально-економічний розвиток держави в умовах гібридних загроз, надійна поведінка суб'єктів бізнесу, підняття суцільного достатку населення, убезпечення різних галузей його життєдіяльності не є можливим та ефективним без непорушної діяльності ринку страхових послуг та його досконалого регулювання.

Без забезпечення відповідного ступеня національної фінансової безпеки України в умовах гібридних загроз неможливі ані соціально-економічні кроки, ані захист суб'єктів господарювання від військових загроз, попередження прихованих негативних впливів.

Отже в умовах гібридних загроз, для цього потрібно упорядити щонайбільше дійову діяльність ринку страхування та процес його ефективного регулювання, який є вагомим компонентом фінансової та економічної безпеки та направлений на вчасне запобігання зовнішнім та внутрішнім гібридним загрозам.

Відповідно до ст. 12 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Кабінет Міністрів визначає особливості здійснення оборонних та публічних закупівель із забезпеченням захищеності державних замовників і замовників від воєнних загроз [1].

Незначну увагу було приділено саме до регулювання страхового ринку, адже існуюче становище національного ринку страхування відповідає тенденціям розвитку світового ринку.

Регулювання страхового ринку в умовах гібридних загроз потребує процесу формування та розробки дійової політики задля забезпечення страхової практики страхувальників, закордонних перестраховиків, виготовлення розвинутої ефективного порядку страхування. Аналіз сучасного стану процесу регулювання ринку страхування в Україні, дослідження стримуючих факторів, які звужують його розвиток, та визначення характеристик щодо подальшого розвитку є найбільш актуальними в умовах гібридних загроз.

Зараз ключова діяльність процесу регулювання страхового ринку полягає у накопиченні та поділу страхового запасу задля забезпечення потрібного ступеня страхового забезпечення суспільства. Але ця діяльність не здійснюється у всеосяжному розмірі. Якраз зменшення ринку страхування та його падіння призводить до визначальних збитків як фінансових ресурсів, так й національної економічної безпеки країни взагалі. Ефективне регулювання страхової діяльності в умовах гібридних загроз – основа стабільності економіці країни, оскільки ця практика характерна для більшості цивілізованих держав.

Гібридні загрози впливають на безпеку ринку страхування. При цьому, значна кількість страховиків почала приділяти особливу увагу фінансовій безпеці, що пов'язана із впливом військових дій. Такі умови функціонування страхового ринку характеризуються вагомим ступенем зростання необхідності процесу регулювання страхового ринку, асортименту страхових продуктів та оферт для страховиків, вигоди використання пропозицій страхових компаній та їх послуг онлайн. Отже, державний вплив, ефективна страхова політика та

дійове регулювання страхового ринку відповідальні за національну фінансову безпеку та запровадження відповідного ступеню впровадження та оновлення спектру страхових послуг в умовах гібридних загроз.

Страховики зуміли притримати більш-менш задовільний фінансовий рівень через рівномірний зріст страхових відшкодувань, наскрізні ознаки збитковості, наявність зменшення фондів.

Процес формування страхового портфеля всупереч військовому стану, соціально-економічної та політичної ситуації в Україні є більш-менш стабільним. Так у 2022 р. 35% страхових премій припадало на автостраховання [2]. Індивідуальні види страхування (страхування від нещасних подій, добровільне медичне страхування, страхування життя) становили 27%, поглиблюватимуться також інноваційні різновиди для українського ринку страхування, отакі як страхування життя в умовах гібридних загроз та страхування від нещасливих випадків в умовах гібридних загроз.

Впродовж проходження загостреного періоду, що пов'язано з військовою агресією проти України та початку відносної стабілізації та поновлення економічної страхової активності, прослідковується незначна стабілізація розмірів послуг на страховому ринку, що продовжує відбуватися в надзвичайних умовах гібридних загроз на діяльності страхових компаній. Отже, впровадження інноваційного механізму регулювання національної безпеки ринку страхування в умовах гібридних загроз має бути спрямовано на розв'язання інституційних питань щодо розвитку цієї галузі фінансового ринку в Україні та підтримання якості та вчасності надання неодмінних страхових послуг.

Необхідно зауважити, що довгий час регулювання фінансових та страхових послуг, та тому числі стосовно страховиків та страхувальників, здійснювала Національна комісія, яка реалізовує національне регулювання у галузі фінансових послуг. Адекватно до цього Указу Президента України, який є від 30 липня 2020 № 259/2020, ця урядова побудова знаходиться у періоді припинення функціонування, шляхом ліквідації. Відповідно до цього Указу, цілеспрямованого на забезпечення відповідного ступеня національної фінансової безпеки, Регулятор прийняв на себе всі роботи регулятора ринку небанківських послуг: лізингових, страхових, кредитних спілок, факторингових компаній, ломбардів та новітніх фінансових організацій [3].

Задля забезпечення відповідного ступеня національної фінансової безпеки Регулятор встановив купу факторів, між яких: пропорційність управління, сегментація ринку, спрощення ліцензування, заснування фонду гарантування страхових премій та полегшення звітів. Але лишається ланцюг факторів, які стримують інноваційний розвиток як у процесі регулювання страхової діяльності так і страховиків особливо в умовах гібридних загроз.

Однак всупереч розвитку ринку страхування бодай в умовах гібридних загроз Україна повинна контролювати ступінь її національної фінансової безпеки. Все це допомагатиме підвищенню досконалості захисту привілеїв споживачів, догляду за національними фінансовими організаціями та

перспективами ефективного регулювання страхової діяльності в умовах гібридних загроз.

Страхові компанії в Україні назбирали в січні-вересні 2023 року чисті страхові премії на рівні 33,44 млрд грн, що на 28,6% більш, ніж за подібний етап 2022 року (25,96 млрд. грн) [2]. За показниками Регулятора, валові страхові премії за звітний період зросли на 38,7% – до 12,027 млрд. грн. Ступінь валових премій зріс з 32,8% до 35,2% [2]. Об'єм сформованих страхових запасів являє 44,9 млрд. грн, що на 19,6% більше за дані за подібний етап дотеперішнього року (37,540 млрд. грн) [2].

Одночасно при зростанні валових фондів страховиків на 7,9% (до 73,375 млрд. грн.) об'єм фондів, конкретизованих законодавством задля вистави коштів страхових запасів, підійнявся на 2,5% – до 55,8 млрд. грн. [2]. За показниками НБУ, суцільна кількість страховиків в Україні з ситуацією на 30.09.2023 року являла 111 (9 місяців 2022 року – 139, а у 2021 році – 169), з яких лайфових страхових компаній – 12 (13) [2]. Зазначимо, що страховий ринок в умовах гібридних загроз полишила декілька компаній, що працювали лише переважно з перестраховуванням та отримували достатньо невисокий ступінь премій.

Отже, спостерігається тенденція скорочення саме страхового бізнесу, кредитних товариств. Переважно це зменшення здійснюється з боку самих інституцій завдяки припинення або скасовування ліцензій. Таким чином, скорочення кількості страхових організацій в умовах гібридних загроз викликало і скорочення об'єму страхових фондів страхових компаній [4].

Рівень національної фінансової безпеки пов'язаний з розвитком страхового ринку в Україні в умовах гібридних загроз та потребує його подальшого становлення, підняття ступеня конкурентоспроможності, поширення інфраструктури та удосконалення системи оподаткування страховиків [5]. Саме ефективне регулювання страхового ринку, може виступати чинником підвищення національної фінансової безпеки України в умовах гібридних загроз. Усе це в умовах гібридних загроз, може відбиватися на зростанні ступеня фінансової безпеки у наявних компаніях-лідерах ринку. Проте на ринку втримаються компанії, у яких стабільно серйозні фінансові результати роботи та надійний ступінь фінансової безпеки.

У суцільних змінах показників фінансової безпеки, протягом 2023 р. спостерігається збільшення кількості зареєстрованих контрактів на страхування. Так, у 2023 р. порівняно з 2022 р. кількість страхових контрактів, не рахуючи обов'язкове страхування, побільшала на 45% [2]. Це вельми позитивна динаміка приросту щодо останніх років і демонструє те, що військове вторгнення на територію України та гібридні загрози в цілому не суттєво вразили страховий ринок на відміну від більшості суб'єктів на фінансовому ринку України.

Проводячи аналіз нинішнього механізму регулювання страхових відносин в Україні в умовах гібридних загроз, метою Регулятора є розвиток та сприяння

платоспроможного, фінансово витривалого, конкурентного та непорушного ринку страхування, що забезпечуватиме необхідний захист привілеїв страхувальників та надаватиме страхові сервіси, які відповідатимуть потребам громадян та державному господарству [6].

Проте за становищем на 2023 р. має місце низка факторів, які спиняють розвиток як внутрішньої, так і зовнішньої інфраструктури страховиків, а саме:

- недосконале нормативно-правове підґрунтя;
- інфраструктура податкового оточення, яка створює тисняву на страхувальників;
- брак економічних, а також фінансових факторів для розвитку лайфогового страхування;
- малий ступінь платоспроможного попиту на довготермінові плани страхування внаслідок невисокого рівня життя жителів України;
- малий ступінь культури страхування та фінансової освіти громадян України [2].

Самим вагомим фактором забезпечення національної фінансової безпеки на ринку страхування, особливо в умовах гібридних загроз є регулювання діяльності та контроль саме за перестраховальниками. Так станом на 2023 р. це найнебезпечніший засіб легалізації премій у страховому бізнесі в умовах гібридних загроз, отриманих злочинним напрямом [2]. Все це щодо можливості сповільнити свої податкові відшкодування в умовах гібридних загроз, одночасно перестраховуючи гіпотетичні ризики завдяки процесу перестраховання.

Оскільки в домовленостях діючого ладу оподаткування страховиків податком на дохід сповільнити основу оподаткування дозволено, тільки використовуючи операції з перестраховання, а впровадження податку на перестраховання у нерезидентів, рівень фінансової стійкості яких не окликається з законодавчо закріпленим правилам, допомагало також тому, що страхові компанії, особливо в умовах гібридних загроз, налагодили надавати прерогативу діям перестраховання здебільш на внутрішньому ринку страхування [3].

Вирішальні фінансові ознаки в умовах гібридних загроз не зменшилися, а, навпаки, було вирішальне пожвавлення, особливо у 2023 році, у певних різновидах ринку страхування та зростання об'єму валових страхових виплат порівнюючи з періодом до повномасштабного вторгнення Росії на територію України [2].

Зауважимо, що ознаки національної фінансової безпеки в умовах гібридних загроз також навпаки позначаються на механізм регулювання ринку страхування в Україні, а також на всі галузі економічної активності країни. Якщо взяти внутрішні показники, то саме від ефективною політики регулювання функціонування страхових компаній відзначає цілісний наслідок достатнього ступеня страхових премій та прибутку, що добродіятиме досить наскрізному фінансовій ситуації національного ринку страхування в умовах гібридних загроз.

Якщо розглядати небанківський сегмент, який породжують страховики, фінансові компанії, кредитні спілки та ломбарди, безкінечно менший за об'ємом фондів, ніж банківський. Елемент фондів небанківських фінансових установ в активах фінансового сектору декілька більшала попередніми роками та поменшала лише у I та II кварталах 2022 р., саме в півріччя від повномасштабного вторгнення Росії та територію України [2]. Так, ознака збитковості ризикових різновидів страхування за наслідками 2023 р. являє 25 % і доволі просів під час повномасштабної війни у порівнянні з показниками 2022 року. Задля обов'язкових різновидів страхування він незначно вищий та являє 36 % [2].

Надто вельми вагомим моментом задля забезпечення відповідного ступеня національної фінансової безпеки на ринку страхування в умовах гібридних загроз є віра страхувальників у надійність страхового ринку. Зауважимо, що це один із вирішальних факторів вдалої практики страхових компаній в умовах гібридних загроз. Досконалість процесу регулювання ринку страхування в Україні в умовах гібридних загроз залежить від діяльності страхувальників та ступеня їхньої довіри до страхового бізнесу, адже страхувальники покривають вагому частину надходжень страхових винагород. Отож, лише відповідний ступінь безпеки на ринку страхування спроможний убезпечити розвиток ринку страхування України в умовах гібридних загроз та підвищити загальний ВВП України.

Механізм регулювання страхового ринку виступає провідним чинником підвищення національної фінансової безпеки України в умовах гібридних загроз. Але брак досконалого нормативно-правового підґрунтя, доступності страхового ринку для громадян, невисока вигідність часткових видів страхової діяльності та інші фактори, які пов'язані з повномасштабним вторгненням та гібридними загрозами, які впливають на фінансовий сектор національної економіки, заважають дійовому піднесенню ринку страхового України.

Процес регулювання страхового ринку в умовах гібридних загроз це невід'ємна частина формування основи ринку, а також фінансової безпеки страхувальників. Ступінь піднесення соціально-економічних відносин кожної держави доволі нерідко вирізняється також за рівнем розвитку механізму регулювання страхового ринку, прибуток якого у багатьох державах всесвіту опереджає індустріальну та банківську сфери.

Елімінація цих питань та мінімізація їхнього заперечливого впливу заподіє змозі сформуванню досконалий механізм регулювання ринку страхування, який в умовах гібридних загроз та подальшої військової ескалації та інших загроз з боку країни-агресора може втілювати стабілізуючу функцію та заохотити піднесення фінансового ринку держави, національного господарства та підняття ступеня національної економічної безпеки України.

Зазначимо, що Україна є однією з найбільших країн у Європі за кількістю населення. Ознакою сьогоденного розвитку всесвітнього страхового ринку є входження закордонних страховиків в український страховий сектор. Панівний

індекс інфляції та ступінь незайнятості не є визначальними для ринку страхування у Європі.

При цьому здійснюється лібералізація чуттєвих ринків: погоджування вимог регулювання страхового ринку в умовах гібридних загроз, знищення завади для розкутої лави фінансових розходів ресурсів. Ця тенденція заподіє до розширення інфраструктури страхових торгів, відбудуться новітні страхові матеріали, фінансові накопичення більшатиме [5].

Висновки з цього дослідження та перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Таким чином в умовах гібридних загроз, розвиток ринку страхування в Україні має значну вагомість та вимагає дієвої допомоги країни та відповідного ступеня забезпечення національної фінансової безпеки за умови більше ініціативних дій із боку страховиків, що допомагатиме одержанню суттєвих інвестиційних ресурсів.

Потрібно зазначити, що процес регулювання страхового ринку стає визначальним чинником підвищення національної фінансової безпеки України в умовах гібридних загроз потребує вдосконалення як зі сторони Регулятора, так і країни взагалі. Повномасштабне вторгнення та гібриді загрози негативно вплинули на страховий ринок фінансових послуг України, але динаміка його повільного розвитку виявлятиметься, незважаючи на перелічені загрози. Отже, вельми важливе призначення у підвищенні національної фінансової стабільності в соціально-економічному секторі держави, а також фінансової стійкості її мешканців виступитиме удосконалення механізму регулювання страхового ринку. Безумовно, існують великі перспективи у поглибленні та дослідженні цієї проблематики, що потребує подальших розвідок у цьому напрямі. Особливо це стосується впливу гібридних загроз на ринок страхування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про правовий режим воєнного стану : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
2. Страховики України збільшили збір чистих премій. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/948289.html>
3. Світова гібридна війна: Український фронт. Національний інститут стратегічних досліджень. Київ. 2017. 145 с. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/2431/>
4. Сприяння розбудові можливостей України гарантувати безпеку суспільства в умовах гібридних загроз. Результати експертного опитування. URL: https://geostrategy.org.ua/images/%D0%94%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%8E.pdf
5. Субачов І. І. Розвиток страхового ринку в Україні як фактору фінансової стабільності економіки. *Фінанси України*. 2020. № 11. С. 34.
6. Шелехов К. В. Страхування. Страхові послуги. Київ : ІЕУГПІ, 2020. 268 с.
7. An interview with General Valery Zaluzhny, head of Ukraine's armed forces. URL: <https://www.economist.com/zaluzhny-transcript>

8. The commander-in-chief of Ukraine's armed forces on how to win the war. URL: <https://www.economist.com/by-invitation/2023/11/01/the-commander-in-chief-of-ukraines-armed-forces-on-how-to-win-the-war>

Стаття надійшла до редакції 13.03.2024 р.

Стаття рекомендована до друку 23.04.2024 р.

Dziundziuk V. B.,

*Doctor of Science in Public Administration, Full Professor,
Head the Public Policy Department,
Educational and Scientific Institute «Institute of Public Administration»,
V. N. Karazin Kharkiv National University,
4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: vbdzun@gmail.com <https://orcid.org/0000-0003-0622-2600>*

Karamyshev D. V.,

*Doctor of Public Administration, Full Professor,
Full Professor of the Public Policy Department,
Educational and Scientific Institute «Institute of Public Administration»,
V. N. Karazin Kharkiv National University,
4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: dvk1vip@gmail.com <https://orcid.org/0000-0003-1617-3240>*

Latynin M. A.,

*Doctor of Public Administration, Full Professor,
Head the Economic Policy and Management Department,
Educational and Scientific Institute «Institute of Public Administration»,
V. N. Karazin Kharkiv National University,
4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: m.a.latynin@gmail.com <https://orcid.org/0000-0002-7917-4518>*

Sobol R. G.,

*PhD in Public Administration,
Associate Professor of the Public Policy Department,
Educational and Scientific Institute «Institute of Public Administration»,
V. N. Karazin Kharkiv National University,
4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: sobol_roma@ukr.net <https://orcid.org/0000-0002-3176-3807>*

REGULATION OF THE INSURANCE MARKET AS A FACTOR OF INCREASING THE NATIONAL FINANCIAL SECURITY OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF HYBRID THREATS

Annotation. The article provides an overview of the current state of the influence of hybrid threats on the development of the mechanism of regulation of insurance activity in the context of increasing national security in Ukraine. The hybrid impact on the country's economy and significant countermeasures are clearly identified. Weak points (dangers) and hybrid threats to the national financial security of Ukraine and society at the current stage are highlighted.

It was determined that the full-scale invasion and hybrid threats had a negative impact on the financial services insurance market of Ukraine, but the dynamics of its slow development will be evident despite the listed threats.

It has been proven that the process of regulation of the insurance market is of great importance in increasing the national financial stability in the socio-economic sector of the state, as well as the financial stability of its residents, which becomes a determining factor in increasing the national financial security of Ukraine in conditions of hybrid threats and requires improvement of the insurance market regulation mechanism in Ukraine.

Keywords: *hybrid threats, insurance market, insurance services, management process organization, regulatory policy, economic security.*

REFERANCES

1. Pro pravoviy rezim voennogo stanu. Zakon Ukrainy.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> [in Ukraine].
2. Strahoviki Ukrainy zbilshili zbir chistih premiy.
URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/948289.html> [in Ukraine].
3. Svitova hibrydna viina: Ukrainyskyi front (2017). Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. Kyiv. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/2431/> [in Ukraine].
4. Spriannia rozbudovi mozhlyvostei Ukrainy harantuvaty bezpeku suspilstva v umovakh hibrydnykh zahroz. *Rezultaty ekspertnoho opytuvannia.* URL: <https://geostrategy.org.ua/images/%D0%94%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%8E.pdf> [in Ukraine].
5. Subachov, I.I. (2020). Rozvytok strakhovoho rynku v Ukraini yak faktor finansovoi stabilnosti ekonomiky. *Finansy Ukrainy, no. 11, 34* [in Ukraine].
6. Shelekhov, K.V. (2020). Strakhuvannia. Strakhovi posluhy. Kyiv: IEUH [in Ukraine].
7. An interview with General Valery Zaluzhny, head of Ukraine's armed forces.
URL: <https://www.economist.com/zaluzhny-transcript>
8. The commander-in-chief of Ukraine's armed forces on how to win the war.
URL: <https://www.economist.com/by-invitation/2023/11/01/the-commander-in-chief-of-ukraines-armed-forces-on-how-to-win-the-war>

The article was received by the editors 13.03.2024.

The article is recommended for printing 23.04.2024.